

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 19638/2023
29.02.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Маријана Манастирац Игњатов адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Мирко Опачић адвокат из ..., ради утврђења имовине стечене у браку, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 126/23 од 16.03.2023. године, у седници одржаној дана 29.02.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 126/23 од 16.03.2023. године у делу којим је преиначена првостепена пресуда и у делу којим је одлучено о трошковима поступка, и у том делу предмет **враћа** другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 5585/2021 од 21.09.2022. године, ставом првим изреке, тужбени захтев је делимично усвојен. Ставом другим изреке, утврђено је да је тужила по основу заједничке сутековине, својим радом и улагањем, стекла право својине на половини породичне куће саграђене на парцели .. КО ..., у улици ... број .., уписане у лист непокретности .. КО ... са уписаном површином од 67м² и плацу површине 367м², и тужени обавезан на трпљење да се тужила по основу ове пресуде укњижи у ½ дела сувласништва на наведеним непокретностима у Републичком геодетском заводу и другим надлежним јавним књигама. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да накнади тужилји трошкове парничног поступка у износу од 105.000,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате, док је захтев којим се потражује законска затезна камата на досуђени износ трошкова парничног поступка од дана пресуђења до дана извршности пресуде одбијен. Ставом четвртим изреке, тужила је ослобођена од плаћања судских такси.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 126/23 од 16.03.2023. године, ставом првим изреке, жалба туженог је делимично усвојена и пресуда Основног суда у Новом Саду П 5585/21 од 21.09.2022. године преиначена тако што је одбијен тужбени захтев преко сувласничког удела од ¼ дела до досуђеног ½ сувласничког дела породичне куће саграђене на парцели .. КО ..., у улици ... број .. у ..., уписане у лист непокретности .. КО ... са уписаном површином од 67м² и плацу површине 367м², као и

захтев да се тужени обавезе да трпи да се тужиља укњижи у Републичком геодетском заводу и другим надлежним јавним књигама преко $\frac{1}{4}$ до $\frac{1}{2}$ дела сувласништва на наведеним непокретностима, а трошкови парничног поступка снижавају на износ од 52.500,00 динара, док је у преосталом делу жалба туженог одбијена и пресуда у преосталом побијаном, а непреиначеном делу, потврђена. Ставом другим изреке, обавезана је тужиља да на име трошкова другостепеног поступка исплати туженом износ од 70.300,00 динара у року од 15 дана. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, дела којим је преиначена првостепена пресуда и одлучено о трошковима другостепеног поступка, тужиља је благовремено изјавила ревизију из разлога предвиђених чланом 407. став 1. тачке 3. и 4. и став 2. ЗПП.

Испитујући побијану пресуду, на основу члана 403. став 2. тачка 2. и члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да је тужиљина ревизија основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, странке су закључиле брак 05.01.1989. године. По закључењу брака доселиле су се у место ..., где су изнајмиле стан. У њиховом браку, током 1989. и 1991. године, рођено је двоје деце. Током 1991. године купљена је стара кућа у месту Новац за куповину куће у износу од 9.000 ДЕМ дао је отац туженог, који је продао имовину у Босни и са супругом се преселио у Србију. Купљена стара кућа је порушена и на њеном месту саграђена нова кућа. Тужени је у јулу 1991. године од предузећа у којем је радио добио кредит у износу од 216.000,00 тадашњих динара, са роком отплате од 20 година, који је искоришћен за куповину грађевинског материјала. Дрвну грађу за кровну конструкцију обезбедио је отац туженог. Градњу куће помагали су родбина и пријатељи странака (градња на мобу), нарочито брат туженог који се бавио грађевинарством. По завршеној изградњи у кућу су се, поред странака и њихове деце, уселили и родитељи туженог који нису имали сопствених прихода, али су водили рачуна о кући и домаћинству, односно деци странака. Током 1994. године у кућу се уселио и брат туженог, који је ту засновао породицу и живео све до августа 2015. године, када се из куће иселио и када му је, на име његовог улагања у њен спратни део, исплаћен износ од 8.000 евра. Исте године у кућу се уселила и сестра туженог са породицом, и ту становала око шест година. Тужиља је радни однос засновала 1998. године и у радном односу је била све до 2003. године. Поред рада у радном односу тужиља је обављала и друге послове и старала се о домаћинству. Од 2003. године тужиља је чувала децу у једној породици, све до 2008. године када је поново засновала радни однос. Тужени је све време трајања брака био у радном односу и његова зарада је била већа од зараде коју је тужиља остваривала радом или чувањем туђе деце. Тужени је 31.07.2015. године закључио уговор о кредиту у износу од 350.000,00 динара, са роком отплате од 24 месеца, а током јула 2016. године продао је акције за укупан износ од 782.259,00 динара. Тужени је по струци млекар, па је породица у последњих неколико година брака (брак је разведен у јулу 2019. године), држала козе и бавила се производњом сира и јогурта које је тужиља

продавала на пијаци. У катастру непокретности тужени је уписан као власник куће која је предмет спора.

На овакво чињенично стање, утврђено оценом изведених доказа и исказа странака и сведока, првостепени суд је применио одредбе Породичног закона о заједничкој имовини супружника и њеној деоби, налазећи да се у конкретном случају не ради о стицању имовине у породичној заједници да би као странке и нужни супарничари из члана 205. ЗПП тужбом морали бити обухваћени сви чланови те заједнице. По становишту тог суда, тужиљин удео у стицању спорне имовине једнак је уделу туженог, јер су обе странке својим радом остваривали приходе из радног (или сличног) односа, а тужила је поред тога обављала и друге додатне послове и водила бригу о деци, односно домаћинству.

Другостепени суд је, одлучујући о жалби туженог, преиначио првостепену пресуду. И по становишту тог суда, тужила је дала једнак допринос у стицању заједничке имовине као и тужени, али је постојао и допринос осталих чланова породичне заједнице који су учествовали у њеном стицању, конкретно родитеља туженог, чији је допринос једнак доприносу странака. Из тих разлога, применом одредби Породичног закона о стицању заједничке имовине супружника, али и одредби истог закона о стицању у породичној заједници, другостепени суд је смањио тужиљин удео у спорној имовини на $\frac{1}{4}$ дела.

По становишту Врховног суда, основани су наводи ревидента да је другостепени суд у овом спору погрешно применио материјално право.

Наиме, ако је другостепени суд своју одлуку засновао и на одредби члана 195. Породичног закона о стицању заједничке имовине у породичној заједници, што би произишло из образложења његове пресуде, онда је она у овом спору донета без учешћа свих чланова те заједнице који су доприносили стицању заједничке имовине. У таквом случају, у парници за деобу заједничке имовине морају учествовати сва лица која су својим радом и средствима допринели стицању те имовине, која нису само јединствени (члан 210. ЗПП), већ и нужни супарничари (члан 211. ЗПП). О нужном супарничарству суд води рачуна по службеној дужности (члан 211. став 3. ЗПП). Катастарско стање - упис права својине туженог на имовини која је предмет спора, што омогућава тужили упис свог сувласничког удела стеченог деобом заједничке имовине, не значи да као странке у спору за деобу заједничке имовине која је стечена у породичној заједници не морају бити обухваћени сви чланови те заједнице који су учествовали у њеном стицању.

Другостепени суд је своју одлуку засновао и на законским одредбама којима је уређено стицање заједничке имовине супружника, при чему је тужиљин удео у стицању те имовине умањио због доприноса родитеља туженог. Таква одлука могла би се донети у случају ако би се утврдило да између странака и родитеља туженог није постојала породична заједница у смислу члана 195. Породичног закона, већ да су родитељи туженог својим радом и средствима само помогли у стицању спорне имовине и да је та помоћ пружена искључиво њиховом сину, а не и његовој супрузи - тужили. Наиме, помоћ сродника или пријатеља једног супружника у изградњи зграде у облику бесплатног личног рада (моба) сматра се учињеним у корист оба супружника

подједнако. Међутим, вредност рада родитеља једног супружника и грађевинског материјала који су они дали ради изградње грађевинског објекта урачунава се у допринос тог супружника, јер се по нормалном току ствари претпоставља да су тиме желели да помогну свом детету, али се може доказивати и супротно - да је то учињено у корист оба супружника и њихове брачне заједнице.

Ова чињеница, ако се поуздано утврди да између странака и родитеља туженог није постојала породична заједница, за сада није разјашњена да би се са сигурношћу могло закључити да је допринос туженог у стицању имовине већ и због помоћи његових родитеља која је пружена само њему као њиховом сину.

Из наведених разлога, побијана пресуда је морала бити укинута и предмет враћен другостепеном суду на поновни поступак.

У поновном поступку другостепени суд ће, имајући изложено у виду, поново одлучити о жалби туженог у којој су, поред навода о непотпуној пасивној легитимацији, изнети и наводи којима се оспорава оцена доказа и утврђено чињенично стање у погледу стицања спорне имовине, а нарочито учешћа у том стицању родитеља жалиоца и његових других сродника.

Укинута је и одлука о трошковима поступка јер зависи од исхода спора.

Са свега наведеног, на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**